

28

Stuurgroep Noordzee en Oceanen

Jaarverslag 1997-1998

STUURGROEP NOORDZEE EN OCEANEN

70929

Jaarverslag 1997-1998

Alle documenten waarnaar in dit verslag verwezen wordt, zijn op aanvraag verkrijgbaar op het secretariaat van de Stuurgroep Noordzee en Oceanen

Michael Kyramarios

Beheerseenheid van het Mathematisch Model van de Noordzee (BMM)
Gulledelle 100, 1200 Brussel

tel. 02/773.21.29 - fax. 02/770.69.72 - E-mail : M.Kyramarios@mumm.ac.be
BMM website: <http://www.mumm.ac.be>

INHOUD

1. INLEIDING	5
2. ALGEMENE WERKING VAN DE STUURGROEP NOORDZEE EN OCEANEN	6
2.1. INTEGRATIE IN DE STRUCTUUR VAN HET CCIM	6
2.2. TASK TEAMS VAN DE STUURGROEP NOORDZEE EN OCEANEN	6
2.2.1. TASK TEAM PESTICIDES (TT PEST)	6
2.2.2. TASK TEAM NUTRIËNTEN (TT NUT)	9
2.3. ANDERE STUUR- EN WERKGROEPEN VAN HET CCIM	10
2.3.1. STUURGROEP INDSEC/BAT (CCIM)	10
2.3.2. STUURGROEP PRODUCTBELEID (CCIM)	11
2.3.3. BEGELEIDINGSCOMITÉ PCB	12
3. VERDRAG VAN PARIJS - OSPAR-VERDRAG	13
3.1. INLEIDING	13
3.2. DE PARCOM-VERGADERING VAN 1997	13
3.3. DE OSPAR-VERGADERING VAN 1998	14
4. VIJFDE NOORDZEECONFERENTIE (NSC5)	17
5. OESO	18
6. EUROPESE UNIE	19
7. UN-CSD	20
8. BESLUITEN	21
BIJLAGE I STRUCTUUR VAN HET CCIM	22
BIJLAGE II OSPAR WERKINGSSTRUCTUUR	23

BIJLAGE III LEDEN VAN DE STUURGROEP NOORDZEE EN OCEANEN	24
BIJLAGE IV LIJST MET INFORMATIEDOCUMENTEN	26
BIJLAGE V AFKORTINGENLIJST	32

1. INLEIDING

Dit document vormt een "dubbel" jaarverslag want het slaat op de jaren 1997 en 1998. Belangrijkste reden hiervoor is dat het OSPAR-Verdrag pas op 25 maart 1998 van kracht geworden is, dit vanwege de moeilijkheden bij sommige verdragspartijen om hun ratificatieprocedures rond te krijgen. Gevolg daarvan was dat de OSPAR-vergadering op ministerieel vlak die oorspronkelijk voor 1997 gepland was, tot 1998 uitgesteld moest worden.

Het voorbereiden en uitvoeren van acties die kaderen in het internationaal beleid tot bescherming van het mariene milieu vergt verregaand overleg tussen de federale en regionale instanties.

De Interministeriële Conferentie Leefmilieu (ICL) van 12 november heeft op ad hoc grondslag de Technische Commissie Noordzee (MNZ) opgericht, die gediend heeft als overlegstructuur voor het voorbereiden en doorvoeren van de beslissingen genomen in het kader van het Verdrag van Parijs, de Noordzeeconferenties en andere internationale verdragen betreffende het mariene milieu. Zij werd onder het voorzitterschap geplaatst van de Beheerseenheid van het Mathematisch Model van de Noordzee (BMM). Sedert de Samenwerkingsovereenkomst van 5 april 1995 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werd de MNZ omgedoopt tot de Stuurgroep Noordzee en Oceanen en worden de standpunten die binnen de Stuurgroep voorbereid worden, voorgelegd aan het Coördinatietoezicht voor het Internationaal Milieubeleid (CCIM) dat door diezelfde Overeenkomst in het leven geroepen werd.

De Stuurgroep Noordzee en Oceanen bereidt de standpunten voor die België neemt op internationale vergaderingen die handelen over het beleid m.b.t. het mariene milieu. Voorts coördineert de Stuurgroep en werkt hij mee aan de uitvoering van deze internationale verdragen. Het belangrijkste onderdeel van zijn opdracht heeft te maken met de werkzaamheden i.v.m. het Verdrag van Parijs (voorkoming van verontreiniging van de zee vanaf het land, op 4 juni 1974 in Parijs ondertekend), vervolgens die i.v.m. het OSPAR-Verdrag (Verdrag ter bescherming van het mariene milieu van het Noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan, op 21-22 september 1992 in Parijs ondertekend), dat de opvolger was van het Verdrag van Oslo (voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten uit schepen en luchtvaartuigen, op 6 april 1974 in Oslo getekend) en het genoemde Verdrag van Parijs. De Internationale Conferenties voor de bescherming van de Noordzee (NSC) vormen eveneens een belangrijk aspect in de opdracht van de SG Noordzee en Oceanen, die voorts regelmatig andere internationale vergaderingen voorbereidt en volgt.

2. ALGEMENE WERKING VAN DE STUURGROEP NOORDZEE EN OCEANEN

2.1. Integratie in de structuur van het CCIM

De Stuurgroep Noordzee en Oceanen vormt de Belgische overlegstructuur tussen de federale en gewestelijke instanties die verantwoordelijk zijn voor het internationaal beleid met betrekking tot het mariene milieu.

De SG Noordzee en Oceanen heeft twee gespecialiseerde Task Teams (TT) opgericht: het TT Pesticides (of TT Pest) en het TT Nutriënten (of TT Nut) die onder de koepel van de Stuurgroep functioneren en volop aan diens activiteiten deelnemen.

Bovendien behandelen andere Stuurgroepen en Werkgroepen van het CCIM nu en dan internationale dossiers die verband houden met de bescherming van zeeën en oceanen, onder meer ook in het kader van OSPAR. In dat geval brengen zij regelmatig verslag uit aan de Stuurgroep Noordzee en Oceanen, die een synthese maakt van alle dossiers die gevolgen hebben voor de zee.

2.2. Task Teams van de Stuurgroep Noordzee en Oceanen

2.2.1. Task Team Pesticides (TT Pest)

De TT Pest functioneert onder de koepel van de Stuurgroep Noordzee en Oceanen en staat in voor het voorbereiden en opvolgen van de aspecten « bestrijdingsmiddelen » in het kader van het OSPAR-Verdrag. Dit kunnen zowel bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig dan wel niet-landbouwkundig gebruik (biociden) zijn.

Pro memorie, op 4 juni 1996 had de Interministeriële Conferentie Leefmilieu (ICL) zijn goedkeuring gehecht aan de aanbevelingen zoals geformuleerd door dit Task Team en gehaald uit het verslag "Verontreiniging van het watermilieu met lindaan, endosulfaan, atrazine, simazine, triphenyltin, pentachlorofenol en dichloorvos - verminderingsstrategie". De activiteiten van dit Task Team hadden voor een groot deel te maken met de uitvoering van deze beslissing (voor de integrale tekst van deze beslissing verwijzen wij naar het MNZ activiteitenverslag 1996).

Voor de diverse punten in de beslissing van de ICL ziet de stand van zaken er per eind 1998 als volgt uit:

1. De Opvolgingscommissie Ecotaksen is nog niet rond met haar onderzoek om lindaan en dichloorvos voor niet-landbouwkundig gebruik al dan niet op te nemen in de lijst met bestrijdingsmiddelen waarvoor een ecotaks geldt.

2. Het Koninklijk Besluit van 19/08/98 tot vaststelling van de retributies en bijdragen verschuldigd aan het Begrotingsfonds voor grondstoffen voorziet in een taks van 10 centiem per gram werkzame stof (lindaan, atrazine, simazine, diuron of nog isoproturon) die in de handel gebracht wordt. Dichloorvos wordt één van die stoffen, van zodra de stof onderworpen is aan de taks zoals vermeld in het voorgaande punt.
3. Wat de informatiecampagne en de vastlegging van goede milieupraktijken betreft, heeft het federale Ministerie van Landbouw een reeks initiatieven genomen, waarvan wij vermelden de invoering vanaf januari 1999 van een certificatiesysteem voor het gebruik van dichloorvos. In het Vlaamse Gewest zou de code voor goede landbouwpraktijken nog in '99 moeten verschijnen. Daarin zouden alle teelten en bestrijdingsmiddelen aan bod komen. In het Waals Gewest heeft het "Comité Phyto" codes uitgewerkt voor een reeks teelten (bijvoorbeeld aardappelen en maïs).
4. Het Koninklijk Besluit van 22/12/1997 houdende verbod van de aflevering van geneesmiddelen voor humaan gebruik die lindaan bevatten is op 28/03/1998 in het Belgisch Staatsblad verschenen.

Voorts heeft het Ministerie van Middenstand en Landbouw de erkenningen in verband met lindaan herzien met de bedoeling het gebruik ervan voor bodemvoorbereiding voor de teelt van bieten, maïs en sierplanten, te beperken. De houders van erkenningen zijn hiervan op 06/12/96 in kennis gesteld en de maatregel is zes maanden later in voege getreden.

5. Het Ministerie van Middenstand en Landbouw heeft de erkenningen in verband met endosulfaan herzien. De houders van erkenningen zijn hiervan op de hoogte gesteld op 10/07/97 met vankrachtwording op 10/01/98. Endosulfaan blijft alleen nog erkend tegen bepaalde organismen die schadelijk zijn voor appels, peren, rode/zwarte bessen, aardbeien, braambessen, frambozen, uien, asperges, paddestoelen en sierplanten (in hoofdzaak kleine teelten dus). Voor acaraciden (waaronder endosulfaan) geldt bovendien de verplichting dat de toepassing slechts één keer per jaar mag gebeuren.
6. Tegen de achtergrond van de nakende herziening van Richtlijn 76/769/EEG (gevaarlijke stoffen – binnenlandse markt), heeft België gepleit voor een totaal verbod. Toch voorziet het ontwerp dat uiteindelijk goedgekeurd werd op 26 Mei '99 (99/51/EG) nog in een aantal uitzonderingen voor de Lidstaten die dat wensen. In het kader hiervan is de Europese Commissie ook van plan een voorstel in te dienen voor een geharmoniseerde aanpak van producten die met pentachloorfenol behandeld zijn.

De bevoegde gewestelijke instanties hebben de betrokken ondernemingen gemeld dat het gebruik van pentachloorfenol onwettelijk geworden is.

7. Het Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu heeft een gedetailleerde geografische inventaris opgemaakt over het gebruik van dichloorvos in 1995. In dat verslag blijken vooral de volgende punten belangrijk:

Het nut van de ingezamelde informatie hangt af van het type toepassing voor dichloorvos (landbouwkundig/niet-landbouwkundig, respectievelijk 5356 kg en 11067 kg werkzame stof verkocht in 1995). Voor de industriële toepassingen is de ingezamelde informatie van goede kwaliteit: de verklaring hiervoor is waarschijnlijk het feit dat de verkoop gereguleerd is. Zo stelt men een aanzienlijk gebruik van dichloorvos vast in graanopslagplaatsen. Voor huishoudelijk gebruik daarentegen zijn er twee elementen die de informatie ondergraven: enerzijds het verkeerde beeld van een hoog dichloorvosgebruik dat geografisch gekoppeld is aan grote verkoopcentra, en anderzijds het feit dat het voor groothandelaars moeilijk is om informatie te verstrekken over de verkoop van de diverse verkooppunten van hun netwerk.

Uitgaande van de ingezamelde informatie lijkt het dus moeilijk om het gebruik en de immissies in correlatie te brengen.

Wat de immissies betreft heeft alleen het Vlaamse Gewest dichloorvos opgenomen in zijn meetnetten voor regenwater en oppervlaktewater. Uit deze metingen blijkt dat dichloorvos één van de drie organofosforhoudende bestrijdingsmiddelen is die in 1997 het meest in oppervlaktewateren aangetroffen werd, met voor 1998 nog hogere cijfers. In 1998 werd in de Demer tot 1450 ng/l dichloorvos gemeten. De metingen voor regenwater die in 1997 uitgevoerd werden, troffen deze stof heel geregeld in alle meetpunten aan.

De algemene informatiecampagne over insecticiden is momenteel bij het Ministerie van Leefmilieu in voorbereiding. De technische basisfiches zijn klaar. De campagne gaat in het voorjaar 1999 van start.

8. Het Ministerie van Middenstand en Landbouw heeft het meldingssysteem betreffende het optreden van sommige schadelijke schimmels voor de aardappelsector, naar heel België uitgebreid. Dit systeem moet een positieve uitwerking hebben op de toepassingsfrequentie van trifenyyltinverbindingen. Dit Ministerie heeft beslist om voorlopig geen andere maatregelen te treffen en andere alternatieven te onderzoeken, zoals bijvoorbeeld de vermindering van de doses in de mengsels.

In dit verband vermelden wij dat in Nederland gevallen van fluazinaamresistentie (fluazinaam is een substituuut voor trifenyyltin) genoteerd werden.

Om redenen i.v.m. de volksgezondheid werd de erkenning voor selder ingetrokken.

9. Voor de stoffen vermeld in appendix 1 van bijlage 2 van de verklaring van de 4de Noordzeeconferentie, alsook voor de 7 stoffen die vallen onder punt 2 van

de beslissing van de ICL, is een overzicht van de recente resultaten van de monitoring en de erkenningen/vergunningen in voorbereiding.
Dit moet dienen als uitgangspunt voor een reductieprogramma.

In het kader van de werkgroep PARCOM DIFF (diffuse verontreiniging, zie verder) heeft dit Task Team een positieve bijdrage geleverd i.v.m. punten op de agenda die over bestrijdingsmiddelen handelen.

Meer bepaald in het kader van de besprekingen over de endocriene effecten die ook op de agenda staan van PARCOM DIFF, heeft dit Task Team het initiatief genomen om een ad hoc werkgroep op te richten voor oestrogene effecten (die typisch zijn voor pesticiden). Deze werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers zowel van de academische wereld als van de overheid en heeft tot taak een document voor te bereiden over het Belgisch onderzoek terzake.

De ICL van 12/11/97 heeft dit Task Team opdracht gegeven een methodologische fiche op te stellen over pesticiden als indicator voor duurzame ontwikkeling, aangezien België pilootland is in het kader van de Commissie Duurzame Ontwikkeling van de Verenigde Naties.

Afhankelijk van de in België beschikbare gegevens werden een aantal min of meer gedetailleerde oplossingen uitgewerkt. Globaal genomen kunnen deze ingedeeld worden in «erg gedetailleerde indicatoren» en «erg eenvoudige indicatoren». Tot slot werden zij vergeleken met wat in theorie een indicator moet zijn, met name een element dat snel een beeld oplevert van de doeltreffendheid van een bepaald beleid.

Tot slot heeft het TT Pest de voorbereiding van de Europese richtlijn inzake biociden opgevolgd (98/8/EEG).

2.2.2. Task Team Nutriënten (TT Nut)

Het Task Team Nutriënten (TT Nut) buigt zich, onder de koepel van de Stuurgroep Noordzee en Oceanen, over alle aspecten van het OSPAR-Verdrag die verband houden met nutriënten. Als dusdanig is België pilootland voor het uitwerken van nutriëntbalansen die een indicator moeten vormen voor de verliezen naar de oppervlaktewateren. In dit verband heeft de Pedologische Dienst van België ten behoeve van het Vlaamse Gewest een studie uitgevoerd. Deze studie leidde tot het verslag « Surplus calculations as a potential indicator for nutrient losses from agriculture to the aquatic environment » dat in uiteenlopende vormen voorgelegd werd aan een groep specialisten van OSPAR (NUT in 1997 en NEUT in 1998). Voor de berekening van deze nutriëntbalansen baseert de studie zich op de richtlijnen van het Verdrag van Parijs.

Eén van de besluiten is dat de correlatie tussen de balansen en de verliezen bijzonder groot is bij toestanden van hoge nutriëntoverschotten.

De experts van de Pedologische Dienst van België hebben actief meegewerkt aan de werkzaamheden van dit Task Team.

In 1998 heeft dit Task Team onder meer de rapporten voor OSPAR-NEUT opgesteld over de uitvoering van de PARCOM 92/7 Aanbevelingen over een reeks maatregelen tot vermindering van de nutriëntverliezen afkomstig van de landbouw, PARCOM 88/2 betreffende de reductie van de nutriëntenaanvoer in de zone van het Verdrag en PARCOM 89/4 betreffende een gecoördineerd programma voor de reductie van nutriënten.

In het bijzonder is gebleken dat de globale reductie van de stikstofaanvoer tussen 1985 en 1995, 18 % bedroeg, dit wil zeggen heel ver af van de oorspronkelijke 50%-doelstelling. Toch is het zo dat deze gerealiseerde reductie heel dicht komt bij de in 1993 vooropgestelde reductieraming.

Het voorbereiden van de OSPAR-strategie tegen de eutrofiëring vormde een andere belangrijke opdracht voor dit Task Team. Deze Strategie werd door de OSPAR-vergadering van juli 1998 goedgekeurd. Het principe berust op een gecombineerde aanpak die toegespitst is op een reductie aan de bron en de realisatie van doelstellingen inzake milieukwaliteit. In het licht hiervan moeten er voldoende maatregelen komen tegenover de landbouw, de industrie en de huisgezinnen om de negatieve gevolgen van de eutrofiëring van de kustzones geleidelijk aan te verminderen.

In het kader van de HARP-processen tenslotte (uitwerking van geharmoniseerde procedures voor reporting inzake nutriënten, zie verder) werden de Belgische bijdragen eveneens door het TT Nut gecoördineerd. Deze taak, die vanwege de partners van het TT Nut actieve betrokkenheid vergt, wordt in 1999 voortgezet (zie volgende jaarverslag).

Het belangrijke punt hier is dat dezelfde rapportformaten gebruikt zouden worden binnen de verschillende intergouvernementele organisaties (OSPAR, EU, NSC, enz.)

2.3. Andere Stuur- en werkgroepen van het CCIM

2.3.1. Stuurgroep INDSEC/BAT (CCIM)

Deze stuurgroep heeft zijn activiteiten voortgezet volgens de twee krachtlijnen, zijnde enerzijds de werkzaamheden van de groep OSPAR-POINT (puntbronnen), en anderzijds het forum voor informatie-uitwisseling over de best beschikbare technieken in het kader van artikel 16.2 van de IPPC-richtlijn (IEF) en de bijbehorende technische werkgroepen (TWG) die samen met het IPPC-bureau van Sevilla de BREF's (BAT Reference documents) voorbereiden.

De werkgroep POINT van Dublin (december 1997) heeft de problemen aan het licht gebracht die rijzen in de sector voor electrolyse van chlooralkali's die gebruik maken van het procédé met kwikamalgamen, met name voor bedrijven die zich moeten houden aan de beslissing PARCOM 90/3 en aan de vervaldag 2010.

Hiertoe heeft INDSEC-BAT tijdens het eerste kwartaal van 1998 hard werk verricht samen met de sector Belgochlor.

De 4 Belgische fabrieken werden bezocht om zich een beeld te vormen van de huidige en toekomstige vooruitgang m.b.t. de inventarisering en reductie van de kwikemissies.

Deze elementen zullen geëvalueerd worden op de OSPAR-workshop die in 1999 moet plaatsvinden. Tegelijk heeft INDSEC-BAT zijn medewerking verleend aan de opvolging door Belgische experts van de uitwerking van de BREF voor diezelfde sector.

I.v.m. de vergadering van POINT 98 in Kopenhagen heeft de groep in het bijzonder overleg gepleegd met Fabrimetal non-ferro betreffende de voorstellen voor limietvoorwaarden geldig voor de emissies afkomstig van de non-ferro industrie.

Meer algemeen heeft deze Stuurgroep de Belgische standpunten voorbereid voor de diverse voorstellen van Beslissing en Aanbeveling die aan de OSPAR-Commissie voorgelegd werden in 1997 (zie punt 3.3 van dit verslag) en in 1998 (zie punt 3.5 van dit verslag).

Tot slot heeft de groep de rapporten in verband met de uitvoering door België van de Beslissingen en Aanbevelingen die onder zijn bevoegdheid vallen, aan POINT overgemaakt. De sectoren op de agenda, waarvoor in 1997 en 1998 nationale rapporten opgesteld werden, zijn respectievelijk:

- de sectoren van chlooralkali's, ijzer en staal, papierpap, aluminium, organische scheikunde, en ;
- papierpap, galvanoplastiek en organische scheikunde.

Wat de technische werkgroepen (TWG) betreft die aan het IPPC-BAT-forum (IEF) verbonden zijn, heeft de Stuurgroep, naast het BREF-chlooralkali's-project, voorts zijn advies geformuleerd over een reeks BREF-ontwerpen, in het bijzonder het ontwerp betreffende de staalindustrie. De groep POINT heeft als opdracht gekregen om de BREF's die in het IEF-forum en door de Europese Commissie goedgekeurd werden, als eventuele taak op OSPAR-niveau te evalueren. In dit verband heeft België ermee ingestemd pilootland te zijn voor de evaluatie van de BREF-cementfabrieken, in samenwerking met Duitsland.

2.3.2. Stuurgroep Productbeleid (CCIM)

De Stuurgroep Productbeleid houdt zich bezig met de normalisering van producten alsook met risico-evaluatie en -beheer, in hoofdzaak in het kader van de Europese Unie. Hij laat zich ook in met punten i.v.m. gevaarlijke stoffen die op de agenda staan van de werkgroep OSPAR-DIFF.

Deze groep stond ook in voor de voorbereiding van het Belgisch standpunt m.b.t. de OSPAR-strategie voor gevaarlijke stoffen, die door de OSPAR ministervergadering in juli 1998 goedgekeurd werd.

Persistente organische polluenten (POP's) werden op de agenda geplaatst van diverse internationale fora (IFCS, OSPAR, LRTAP-protocol, enz.). Deze groep heeft het standpunt gecoördineerd dat voor België als onderhandelingsbasis dient voor de POP's die deel uitmaken van de 12 prioritaire stoffen, alsook voor andere, gelijkaardige stoffen die ook op die lijst zouden kunnen komen (kandidaat-POP's).

Tot slot heeft deze groep de problematiek onderzocht i.v.m. de beperkingen op cadmium, cadmiumverbindingen, pentachloorfenol en pentachloorfenolverbindingen in het kader van de aanpassing aan de technische vooruitgang van Richtlijn 76/769/EEG (beperkingen op het in de handel brengen van gevaarlijke stoffen en preparaten).

2.3.3. Begeleidingscomité PCB

Het begeleidingscomité PCB valt onder de Stuurgroep Afval van het CCIM. Het heeft ervoor gezorgd dat België binnen OSPAR pilootland is voor PCB-houdende materialen en producten in geringe volumes (minder dan 5 liter zuiver product) of in lage concentraties (minder dan 50 ppm PCB). Deze toepassingen, die een aanzienlijk deel van de PCB's in omloop kunnen vertegenwoordigen, vallen noch onder de beslissing PARCOM 92/3 (verwijdering van PCB's en gevaarlijke PCB-substituten) noch onder de Europese richtlijn 96/59 (over de verwijdering van PCB's/PCT's).

Dit onderzoekswerk werd verricht op initiatief van het departement Studies en Coördinatie van het Federaal Ministerie van Leefmilieu.

Een door België voorgelegde vragenlijst over deze toepassingen werd besproken op de OSPAR-DIFF-vergadering in 1998. De antwoorden van de andere landen worden momenteel verwerkt.

De besluiten van dit werk kunnen leiden tot de identificatie van bepaalde sectoren of producttypes met een duidelijk negatieve impact en waarvoor het verstandig en realistisch zou zijn om OSPAR Aanbevelingen of Beslissingen voor te stellen met de bedoeling de inbreng van PCB's in het milieu te verminderen.

3. VERDRAG VAN PARIJS - OSPAR-VERDRAG

3.1. Inleiding

Het OSPAR-Verdrag dat op 22 september 1992 in Parijs ondertekend werd, is op 25 maart 1998 van kracht geworden. Tot dan gold het Verdrag van Parijs van 1974 als kader voor de onderhandelingen betreffende de bescherming van het mariene milieu tegen verontreiniging vanaf het land. Daarom wordt in de hierna volgende tekst eerst gesproken over de Commissie van Parijs, daarna over de OSPAR-Commissie.

3.2. De PARCOM-vergadering van 1997

De PARCOM-vergadering '97 werd van 2 tot 5 september 1997 gehouden in Brussel.

Een aanzienlijk deel van deze vergadering was gewijd aan de voorbereiding van de OSPAR-vergadering 1998 op ministerieel vlak (zie punt 3.3).

Bovendien heeft PARCOM '97 onderstaande Beslissingen en Aanbevelingen goedgekeurd:

- Beslissing PARCOM 97/1 over stoffen / specialiteiten die offshore gebruikt en gestort worden (voorbehoud vanwege Spanje en Groot-Brittannië)
- Aanbeveling PARCOM 97/1 betreffende de referentiegehalten in de afvalstoffen die via vloeibare weg geloosd worden in de textielverwerkende industrie.
- Aanbeveling PARCOM 97/2 over de te nemen maatregelen om de emissies van zware metalen en persistente organische polluenten uit grote verbrandingsinstallaties ($\geq 50\text{MWth}$) te voorkomen of te beperken (voorbehoud vanwege Spanje en Groot-Brittannië).

De Belgisch afvaardiging heeft deze Beslissingen en Aanbevelingen goedgekeurd ingevolge het akkoord dat door het CCIM op gegeven werd aan het voorstel van de Stuurgroep Noordzee en Oceanen.

Bemerkt dat Aanbeveling PARCOM 97/1 het eindpunt vormt van een aanzienlijk werk, waarvoor België pilootland geweest is.

3.3. De OSPAR-vergadering van 1998

De eerste vergadering van de OSPAR-Commissie, waarvan de werkstructuur in bijlage II gegeven wordt, werd van 20 tot 24 juli 1998 gehouden in Sintra (Portugal) en omvatte ook een ministerieel luik.

Bemerkt dat vanaf dit nieuwe stelsel, de OSPAR-Beslissingen juridisch bindend zijn voor wie ze goedkeurt, en dat voorts maatregelen genomen werden om wat krachtens de oude Verdragen van Oslo en Parijs verworven was, te behouden.

De OSPAR-Commissie heeft onderstaande Beslissingen en Aanbevelingen goedgekeurd:

- OSPAR Beslissing 98/1 over het statuut van de Beslissingen, Aanbevelingen en andere akkoorden goedgekeurd krachtens het oude Verdrag van Oslo en het oude Verdrag van Parijs, in het kader van het OSPAR-Verdrag.
- Beslissing 98/2 over het storten van radioactief afval
- OSPAR Beslissing 98/3 over de verwijdering van afgedankte offshore installaties
- OSPAR Beslissing 98/4 over de emissie- en lozingsgrenzen voor de vinylchloridesector, van toepassing op de productie van PVC in suspensie (s-PVC) op basis van monomeer vinylchloride (MVC).
- Aanbeveling 98/1 over de beste beschikbare technieken en de beste milieupraktijk in de basisindustrie voor non-ferrometalen (zink-, koper-, lood- en aluminiumfabrieken).
- Aanvullende 98/2 over de emissie- en lozingsgrenzen van toepassing op bestaande installaties voor aluminiumproductie via electrolyse (voorbehoud vanwege Frankrijk).

De Belgische afvaardiging heeft deze Beslissingen en Aanbevelingen goedgekeurd ingevolge het akkoord dat door het CCIM op gegeven werd aan het voorstel van de Stuurgroep Noordzee en Oceanen.

OSPAR '98 heeft voorts een nieuwe bijlage bij het Verdrag goedgekeurd. Deze slaat op de bescherming en het behoud van de ecosystemen en de biologische verscheidenheid van het mariene milieu. Doel van deze bijlage is een juridische grondslag te leggen op basis waarvan de OSPAR-Commissie Beslissingen en Aanbevelingen kan goedkeuren, of programma's en maatregelen kan doorvoeren betreffende andere menselijke activiteiten dan diegene die specifiek vermeld staan in de bijlagen I, II en III van het OSPAR-Verdrag.

In samenwerking met de Stuurgroep Natuur heeft deze Stuurgroep bijgedragen tot de uitwerking van deze nieuwe bijlage.

Tot slot heeft OSPAR '98 de vier volgende strategieën goedgekeurd, die de basis moeten vormen voor de toekomstige werkzaamheden:

Vier strategieën werden op de ministervergadering goedgekeurd. Zij betreffen:

- **Gevaarlijke stoffen:** overeenkomstig het algemeen doel is de doelstelling hier het voorkomen van verontreiniging van het mariene milieu door het onverkort verminderen van de lozingen, emissies en verliezen van gevaarlijke stoffen (zoals gedefinieerd in de bijlage bij de strategie) met de bedoeling uiteindelijk te komen tot gehalten in het mariene milieu die dicht bij de omgevingsgehalten liggen voor stoffen die er van nature voorkomen, of die dicht tegen nul liggen voor synthetische stoffen.
- **Strijd tegen de eutrofiëring:** het doel hier is het bestrijden van de eutrofiëring in het OSPAR-zeegebied, met de bedoeling uiteindelijk een gezond marien milieu tot stand te brengen en in stand te houden, waar eutrofiëringsverschijnselen zich niet voordoen. Het principe berust op een gecombineerde aanpak die toegespitst is op een reductie aan de bron en de realisatie van doelstellingen inzake milieukwaliteit. In het licht hiervan moeten er voldoende maatregelen komen tegenover de landbouw, de industrie en de huisgezinnen om de negatieve gevolgen van de eutrofiëring van de kustzones geleidelijk aan te verminderen
- **Radioactieve stoffen:** het doel hier is een verontreiniging van het mariene milieu door ioniserende stralingen te voorkomen, dit door geleidelijke en verregaande reducties van de lozingen, emissies en verliezen van radioactieve stoffen met de bedoeling uiteindelijk te komen tot gehalten in het mariene milieu die dicht bij de omgevingsgehalten liggen ???tegen de gehalten radioactieve stoffen die er van nature voorkomen, of die dicht tegen nul liggen voor synthetische radioactieve stoffen. Om deze doelstellingen te realiseren zullen onder meer elementen zoals het gebruik van de zee, de technische haalbaarheid en de radiologisch gevolgen voor mens en levend milieu in aanmerking genomen worden.
- **Bescherming en behoud van de ecosystemen en de biologische verscheidenheid van het mariene milieu:** het doel van deze strategie is het beschermen en behouden van de ecosystemen en de biologische verscheidenheid van het mariene milieu waaraan de menselijke activiteiten schade toegebracht hebben of kunnen brengen, en het zo mogelijk herstellen van de zeezones die schade opgelopen hebben, dit binnen voorwaarden die voldoen aan de bepalingen van het Verdrag, heel in het bijzonder zoals dit luidt na goedkeuring van de nieuwe bijlage (bijlage V, zie hoger).

De SG Noordzee en Oceanen heeft veel aandacht besteed aan de voorbereiding van deze strategieën.

In het kader van de toepassing van de Gevaarlijke Stoffen Strategie werd een internationale Werkgroep (DYNAMEC) opgericht die opdracht kreeg een lijst

op te maken van de prioritaire gevaarlijke stoffen en acties uit te werken om de aanvoer ervan in het mariene milieu te verminderen. De DYNAMEC werkgroep werd onder Belgisch voorzitterschap geplaatst. De SG Noordzee en Oceanen fungeert als tussenschakel tussen DYNAMEC en de betrokken Belgische experts.

4. VIJFDE NOORDZEECONFERENTIE (NSC5)

Pro memorie, de vierde Noordzeeconferentie (NSC4) vond op 8 en 9 juni 1995 plaats in Esbjerg (Denemarken) en de vijfde (NSC5) is gepland voor het voorjaar van 2000 (op uitnodiging van Noorwegen).

In het kader van het « Noordzeeconferenties»-systeem werd op 13 en 14 maart 1997 een tussentijdse ministervergadering gehouden in Bergen (Noorwegen). Deze heeft zich specifiek beziggehouden met de problemen in verband met de integratie tussen visserij en milieu. Aangezien deze materies onder federale bevoegdheid vallen, werden zij door deze Stuurgroep niet besproken.

Na afloop van NSC4 heeft de verklaring van Esbjerg er voorts op gewezen hoe belangrijk het is om over transparante, betrouwbare en vergelijkbare reportingprocedures te beschikken.

Inspelend op deze oproep heeft Noorwegen de coördinatie op zich genomen van een HARP-groep (Harmonized Quantification and Reporting Procedures for Nutrients) die handelt over nutriënten en die nauw samenwerkt met de OSPAR-landen, de Europese Commissie en het Europees Milieu Agentschap. Het eerste doel is het verzamelen van kwaliteitsgegevens ter voorbereiding van de vijfde Noordzeeconferentie, maar ruimer genomen is het de bedoeling dat deze formaten, mits de nodige « fine tuning », ook voor OSPAR, HELCOM, BARCOM, de Internationale Riviercommissies en vooral de Lidstaten van de Europese Unie bruikbaar zouden zijn voor de rapporten die zij dienen op te stellen in toepassing van de Richtlijnen terzake.

In het zog van HARP en met dezelfde doelstellingen werd in september 1998 het HARP-HAZ-proces gestart, dat zich wil bezighouden met gevaarlijke stoffen in het algemeen.

De Belgische bijdragen tot HARP en HARP-HAZ worden gecoördineerd door de SG Noordzee en Oceanen.

5. OESO

In 1997 is de OESO overgegaan tot een Herziening van de Milieuresultaten van België. Deze oefening maakt deel uit van de regelmatige activiteiten van deze organisatie en is bedoeld om de aangesloten landen te helpen om de resultaten inzake milieubeheer individueel en collectief te verbeteren. De resultaten worden getoetst aan de nationale doelstellingen en de internationale engagementen. Voor het mariene milieu werd het grootste deel van deze oefening uitgevoerd door de BMM, die de SG Noordzee en Oceanen regelmatig van de stand van zaken op de hoogte gehouden heeft.

In 1997 en 1998 werden de antwoorden op de gemeenschappelijke vragenlijsten OESO/EUROSTAT over de toestand van het milieu *partim* mariene milieu gecoördineerd door de Stuurgroep Noordzee en Oceanen en de BMM. Deze vragenlijst is bedoeld om de best beschikbare gegevens over het milieu in de lidstaten in te zamelen en een internationale harmonisering van deze gegevens te promoten.

6. EUROPESE UNIE

Een Kader-Richtlijn betreffende water is sedert 1997 in bespreking. Dit ontwerp is bedoeld om te komen tot een goede waterkwaliteit binnen de Gemeenschap. Origineel aan dit ontwerp is dat het het waterbeheer per stroomgebied wil doorvoeren en dat het via een gecombineerde aanpak milieukwaliteitsdoelstellingen en emissielimietwaarden wil combineren.

De coördinatie van het Belgisch standpunt i.v.m. de mariene aspecten van dit ontwerp van Kader-Richtlijn vond plaats binnen de SG Noordzee en Oceanen.

In het bijzonder werd erop toegezien dat de engagementen die genomen moeten worden om deze Kader-Richtlijn na te leven, verzoenbaar zijn met de engagementen aangegaan door OSPAR en door de Noordzeeconferenties.

Tot slot is het ook deze Stuurgroep die de Belgische standpunten heeft voorbereid betreffende de besprekingen van de Groep Milieu binnen de Raad van Europa over het onderhandelingsmandaat dat aan de Europese Commissie gegeven mag worden wanneer zij binnen OSPAR spreekt in naam van de Europese Gemeenschap.

7. UN-CSD

De Commissie voor Duurzame Ontwikkeling van de Verenigde Naties (UN-CSD) werd opgericht om de opvolging van de Conferentie van Rio van 1992 te verzekeren. Eén van haar belangrijkste opdrachten was het nagaan van de uitvoering van Agenda 21. Hoofdstuk 17 "Oceanen" van dit document werd door de CSD in 1996 geëvalueerd en dat zal in 1999 nogmaals gebeuren.

Voor de 5de sessie van UN-CSD (in 1997), bijgenaamd « Rio + 5 », werd over het thema « oceanen » een statusrapport (« status report ») opgesteld en voorgelegd aan de Stuurgroep Noordzee en Oceanen. Deze laatste heeft ook het Belgisch standpunt uitgewerkt over het standpuntdocument van de EU betreffende de oceanen.

Van 23 tot 27 juni 1997 werd in New York de 19de Buitengewone Sessie van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (UNGASS) gehouden. Deze boog zich over de doorlichting en de uitvoering van Agenda 21, vijf jaar na Rio. Tijdens deze sessie werd het thema oceanen als prioritair bestempeld. Ter die gelegenheid werden een aantal dringende behoeften geformuleerd:

- ratificeren en toepassen van de pertinente akkoorden;
- versterken van de institutionele banden tussen de bestaande intergouvernementele mechanismen;
- gericht vastleggen van de actieprioriteiten op wereldvlak;
- overbevissing voorkomen of stopzetten;
- de positieve of negatieve invloed van subsidies onderzoeken en aangepaste maatregelen overwegen;
- zorgen voor een kwalitatieve en kwantitatieve verbetering van de wetenschappelijke bases die dienen voor de besluitvorming.

Tot slot werd de tweede helft van 1998 besteed aan de voorbereidingen voor de UN-CSD VII (april 1999), waarvan oceanen en zeeën één van de drie grote thema's wordt. In het licht hiervan heeft de Stuurgroep Noordzee en Oceanen, samen met de BMM, meegewerkt aan de uitwerking van het document « Guidelines for CSD VII, Oceans & Seas », dat de verschillende aspecten schetst van de maatregelen die België hanteert om oceanen en zeeën te beschermen.

8. BESLUITEN

Op het vlak van het overleg federaal/gewesten heeft de Stuurgroep Noordzee en Oceanen gedurende de twee jaren waarover dit verslag handelt, de voorbereiding verzorgd van de Belgisch standpunten op de verschillende internationale fora die bevoegd zijn voor de bescherming van het mariene milieu (OSPAR, EU, NSC, UN-CSD, etc).

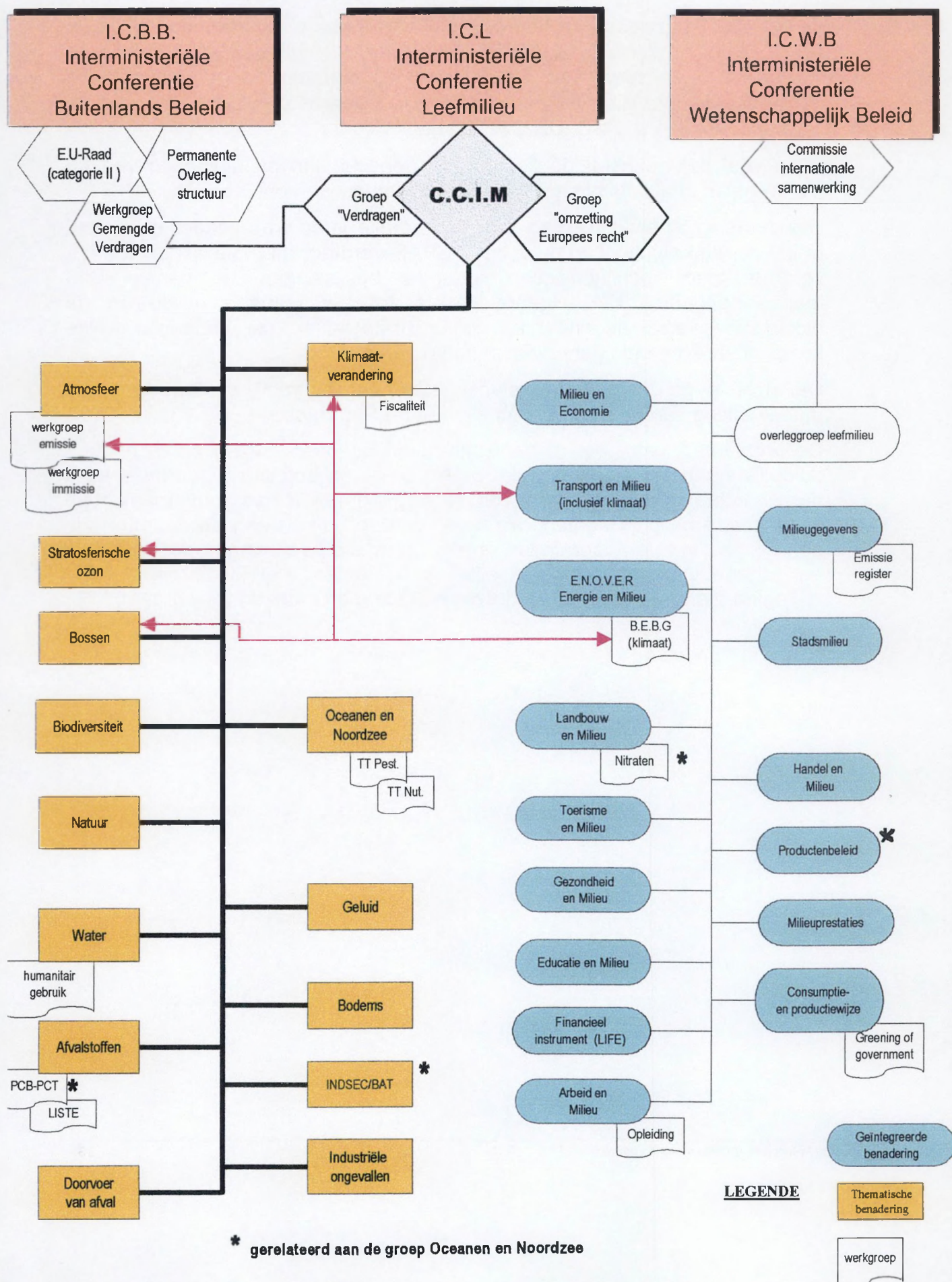
Even veel belang heeft de Stuurgroep gehecht aan de uitvoering van de maatregelen zoals die binnen deze fora genomen werden.

Het doorslaggevende element van de voorbije jaren was zonder de minste twijfel de vankrachtwording van het OSPAR-verdrag, de mogelijkheid die het verdrag biedt om juridisch bindende beslissingen te nemen, het toepassingsgebied dat uitgebreid werd tot het mariene milieu en de biologische verscheidenheid en zijn « Strategieën», die aangeven welke koers wij de komende generaties moeten varen.

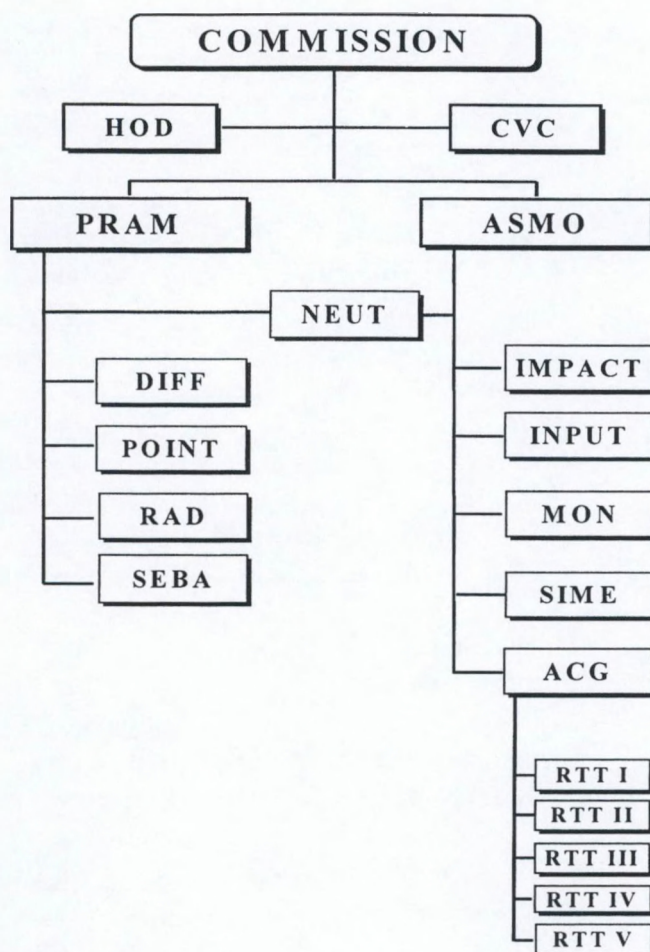
De inzet is groot en het welslagen staat en valt met de daadwerkelijke medewerking van de diverse partners van de Stuurgroep.

De problemen i.v.m. het mariene milieu en de bescherming ervan hebben duidelijk internationale dimensies. België is het zichzelf verplicht om het werk dat verricht wordt door de in dit verslag vermelde intergouvernementele instanties, ernstig te nemen, om actief deel te nemen aan de debatten die aan de beslissingen voorafgaan en om, eens die beslissingen genomen, de aangegane verbintenissen ten volle na te komen. Dat is de permanente uitdaging die de Stuurgroep Noordzee en Oceanen moet en wil aangaan.

BIJLAGE I STRUCTUUR VAN HET CCIM

BIJLAGE II OSPAR WERKINGSSTRUCTUUR

OSPARCOM: OSPAR-Commissie (uitvoerend orgaan van het Verdrag)

HOD: Heads of Delegation

CVC: Chairmen and Vice-Chairmen

PRAM: Programmes and Measures Committee

DIFF: Werkgroep diffuse bronnen

NUT: Werkgroep nutriënten

POINT: Werkgroep puntbronnen

RAD: Werkgroep radioactieve stoffen

SEBA: Werkgroep op zee gebaseerde activiteiten

ASMO: Environmental Assessment and Monitoring Committee

IMPACT: Werkgroep gevolgen voor het mariene milieu

INPUT: Werkgroep aanvoer naar het mariene milieu

SIME: Werkgroep gehalte, trends en gevolgen van stoffen in het mariene milieu

ACG: Groep voor de coördinatie van evaluaties

RTT: Regionale Task Teams voor de sub-regios I tot V

BIJLAGE III LEDEN VAN DE STUURGROEP NOORDZEE EN OCEANEN

Voorzitter	M. G. PICHOT BMM Gulledelle 100 1200 BRUSSEL	tel. 02/773 21 22 fax. 02/770 69 72 G.Pichot@mumm.ac.be
Secretaris	Mevr. C. PLASMAN (tot augustus '98) M. M. KYRAMARIOS BMM	tel. 02/773 21 29 M.Kyramarios@mumm.ac.be
Effectieve vertegenwoordigers	Mevr. C. Plasman Vlaams Gewest VMM A. Van de Maelestraat 96 9320 EREMBODEGEM	tel. 053/72.66.24 fax. 053/72.66.30 c.plasman@vmm.be
	M. B. NIEUWEJAERS Vlaams Gewest AMINAL Emile Jacqmainlaan 156, bus 8 1000 BRUSSEL	tel. 02/553.80.32 fax. 02/553.80.55 Sophie.Luyten@lin.vlaanderen.be
	M. B. de KERCKHOVE Waals Gewest DGRNE avenue Prince de Liège 15 5100 NAMUR (Jambes)	tel. 081/32 12 11 fax. 081/32 59 84 B.deKerckhove@rw.be
	Mevr.. C. SQUILBIN Brussels Hoofdstedelijk Gewest BIM Gulledelle 100 1200 BRUSSEL	tel. 02/775.76.86 fax. 02/775.76.79 csq@ibgebim.be
	M. D. VAN EECKHOUT Task Force Duurzame Ontwikkeling. Federaal Planbureau Kunstlaan 47-49 1000 BRUSSEL	tel. 02/507.74.76 fax. 02/507.73.73 dve@plan.be

M. H. HERNALSTEEN tel. 02/ 208.49.62
Federaal, Landbouw fax. 02/ 208 50 06
Coördinatie en Overleg
WTC 3 – 23ste verdieping Hubert.Hernalsteen@cmlag.fgov.be
Simon Bolivardlaan 30
1000 BRUSSEL

Mevr. D. DE COCK tel. 02/210.64.12
Federaal, Leefmilieu fax. 02/210.48.84
Dienst Risicobeheersing
RAC- Vesalius douceline.decock@health.fgov.be
Pachecolaan 19
1010 BRUSSEL

M. MONTENY tel. 02/238.35.42
DWTC-SSTC fax. 02/230.59.12
Wetenschapsstraat 8 mont@belspo.be
1000 BRUSSEL

BIJLAGE IV LIJST MET INFORMATIEDOCUMENTEN

Januari 1997

MNZ/97/01/01NF Ontwerp van dagorde
MNZ/97/11/09NF Verslag van de MNZ vergadering van 18.11.96
MNZ/97/01/02N Geactualiseerde versie van de MNZ 96 akties
MNZ/97/01/11N Vooruitgangsverslag stofstroomanalyses
MNZ/97/01/04N Verslag van de vergadering van de stuurgroep INDSEC/BAT van 28.11.96
MNZ/97/01/03N MNZ Jaarverslag - 1e draft
MNZ/97/01/05NF Ontwerp ICL nota inzake een verwijderingsplan voor de PCB's
MNZ/97/01/06N Verslagen van de vergaderingen van het TTPEST van 25.11.96 en 9.12.96
MNZ/97/01/08-add1-2F Verslag van de Belgische delegatie aan de POINT vergadering
MNZ/97/01/10E Conclusies EU workshop over diffuse verontreiniging
MNZ/97/01/12N Voorstel MNZ data
MNZ/97/01/13F Antwoord op het gemotiveerd advies inzake de RL 76/464/EEG
MNZ/97/01/07N Verslag van de thema-vergadering "endocrine disruptors" van 9.12.96
MNZ/97/01/14E UK Guidance note on the NSC4

Februari 1997

MNZ/97/02/01NF Ontwerp van dagorde
MNZ/97/01/15NF Verslag van de MNZ vergadering van 13.01.1997
MNZ/97/02/02E UK voorstel inzake de OSPAR Ratificatie door de EU
MNZ/97/02/03NFE Compilatie Raadsdokumenten inzake de OSPAR Ratificatie door de EU
MNZ/97/02/04N Geactualiseerde versie van de MNZ 96 akties
MNZ/97/02/06F Verslag van de vergadering van de stuurgroep INDSEC/BAT van 15.01.1997
MNZ/97/02/07F Ontwerp ICL nota inzake een verwijderingsplan voor de PCB's
MNZ/97/02/08N Verslag van de vergadering van het TTPEST van 17.01.1997
MNZ/97/02/09E CSD5 dokument over oceanen
MNZ/97/02/10NE Diffchem survey
MNZ/97/02/11E CSD5 nationale profile oceanen
MNZ/97/02/05N MNZ Jaarverslag - 2e draft

Maart 1997

MNZ/97/03/01NF Ontwerp van dagorde
MNZ/97/02/112NF Verslag van de MNZ vergadering van 11.02.1997
MNZ/97/03/03N Geactualiseerde versie van de MNZ 96 akties
MNZ/97/03/08F Staat van het Leefmilieu -inhoudstabel
MNZ/97/03/02N Voorbeelden die geleid hebben tot EU akties
MNZ/97/03/04F Verslag van de vergadering van de stuurgroep INDSEC/BAT van 25.02.1997
MNZ/97/03/05 + add1 Voorstel België als pilootland in het kader van PARCOM NUT
MNZ/97/03/06E Voorstellen van OSPAR maatregelen ter bespreking op de PRAM 97 vergadering
MNZ/97/03/07E CSD5 -Dokument van Portugal inzake Oceanen
MNZ/97/03/09NF Verslagen van de vergaderingen van de werkgroep Emissie-inventarissen van 7.01.97 en 25.02.97

April 1997

MNZ/97/04/01NF Ontwerp van dagorde
MNZ/97/03/10NF Verslag van de MNZ vergadering van 10.03.1997
MNZ/97/04/07NF Draft ICL verslag van 25.03.1997
MNZ/97/04/08E Draft OSPAR Objective and Strategy with regard to Eutrophication

MNZ/97/04/09E HOD draft agenda
 MNZ/97/04/10E Draft Annex V of the OSPAR Convention for the protection of species and habitats
 MNZ/97/04/02N 3e draft versie MNZ jaarverslag 1996
 MNZ/97/04/03F Verslag van de vergadering van de stuurgroep INDSEC/BAT van 25.03.97
 MNZ/97/04/04N Verslag van de vergadering van het TTPEST van 21.03.97
 MNZ/97/04/05N Verslag van de vergadering van de discussiegroep rond "endocrine disruptors"
 MNZ/97/04/07N Verslag van de Belgische delegatie aan de PRAM Vergadering

Mei 1997

MNZ/97/05/01NF Ontwerp van dagorde
 MNZ/97/04/11NF Verslag van de MNZ vergadering van 21.04.1997
 MNZ/97/05/02NF OSPAR Ratificatie door de EU - stand van zaken
 MNZ/97/05/08N CSD5- verslag van de EU high level CSD group
 MNZ/97/05/03N 4e draft versie MNZ jaarverslag 1996
 MNZ/97/05/05N Uittreksel ICL notulen van 25.03.97 inzake PCB's
 MNZ/97/05/09N Verslag van de Belgische delegatie aan de EUTSTRAT vergadering
 MNZ/97/05/10E Summary record PRAM
 MNZ/97/05/04F Verslag van de vergadering van de stuurgroep INDSEC/BAT van 25.04.97
 MNZ/97/05/06N Verslag van de Belgische delegatie aan de Seas at Risk Workshop
 MNZ/97/05/07NF Verslag van de Belgische delegatie aan de HOD vergadering

Juni 1997

MNZ/97/06/01NF Ontwerp van dagorde
 MNZ/97/05/11NF Verslag van de MNZ vergadering van 20.05.1997
 MNZ/97/06/02E OSPAR Ratificatie door de EU - Belgische verklaring
 MNZ/97/06/06E OSPAR draft Strategie inzake gevaarlijke stoffen
 MNZ/97/06/07E OSPAR draft Strategie inzake eutrofiëring
 MNZ/97/06/08E Summary Record HOD mei 97
 MNZ/97/06/09E UNGASS voorbereiding - relevante info over oceanen
 MNZ/97/06/05NF Nederlandse vraag inzake RAD data voor de ICBM en ICBS
 MNZ/97/06/10E OSPAR Ratificatie door de EU - nieuw voorstel
 MNZ/97/06/12N OSPAR Ratificatie door de EU - verslag van de perm.vert.
 MNZ/97/06/04F Verslag van de vergadering van de stuurgroep INDSEC/BAT van 3.06.97
 MNZ/97/06/04F Verslag van de vergadering van de speciale werkgroep PCB's van 30.04.97.

Juli 1997

MNZ/97/07/01NF Ontwerp van dagorde
 MNZ/97/06/13NF Verslag van de MNZ vergadering van 9.06.1997
 MNZ/97/07/02E OSPAR Ratificatie door de EU - working document
 MNZ/97/07/03N Verslag van de TTPEST vergadering van 23.06.97
 MNZ/97/07/12N Onderhandelingsmandaat voor PARCOM
 MNZ/97/07/05F Verslag van de Belgische delegatie aan de HOD juni vergadering.
 MNZ/97/07/06N Voorstel van nota aan de CCIM ivm OSPARCOM
 MNZ/97/07/07E Voorstel van OSPAR Strategie inzake gevaarlijke stoffen
 MNZ/97/07/08E Voorstel van OSPAR Strategie inzake eutrofiëring.
 MNZ/97/07/09E Voorstel van OSPAR ministeriële Verklaring
 MNZ/97/07/10E Lijst met OSPAR vergaderingen en data
 MNZ/97/07/11E OSPARCOM uitnodiging en ontwerpagenda
 MNZ/97/07/13N Voorstel van MNZ data
 MNZ/97/07/04N Verslag van de thema-vergadering "endocrine disrupters" van 4.07.97
 MNZ/97/07/14N Verslag van de TTNUT vergadering van 2.07.97.

September 1997

- MNZ/97/09/01NF Ontwerp van dagorde
- MNZ/97/07/15NF Verslag van de MNZ vergadering van 7.07.1997
- MNZ/97/09/02E OSPAR Ratificatie door de EU - stand van zaken
- MNZ/97/09/03N Testcase "pesticiden als indicator voor duurzame ontwikkeling"
- MNZ/97/09/06F Verslag van de vergadering van de stuurgroep INDSEC/BAT van 10.07.97
- MNZ/97/09/08 North Sea Monitor
- MNZ/97/09/02-add1E OSPAR Ratificatie door de EU - stand van zaken
- MNZ/97/09/05N Verslag van de vergadering van de joint MNZ/werkgroep Risicoreductie van 29.08.97.
- MNZ/97/09/09E Uitnodiging NIVA workshop
- MNZ/97/09/04N Verslag van de TTNUT vergadering van 27.08.97.
- MNZ/97/09/05NF Verslag van de Belgische delegatie aan de OSPARCOM vergadering

Oktober 1997

- MNZ/97/10/01NF Ontwerp van dagorde
- MNZ/97/09/10NF Verslag van de MNZ vergadering van 8.09.1997
- MNZ/97/10/02E OSPAR Ratificatie door de EU - stand van zaken
- MNZ/97/10/03F Verslag van de vergadering van de stuurgroep INDSEC/BAT van 17.09.97
- MNZ/97/10/04N Uitvoering van de NSC4 Verklaring
- MNZ/97/10/05N Kommentaren op het PAK's stofdossier
- MNZ/97/10/06E CONSSO agenda
- MNZ/97/10/07E DIFF agenda
- MNZ/97/10/08E NUT agenda
- MNZ/97/10/09E CONSSO dokument over gevaarlijke stoffen
- MNZ/97/10/10 CONSSO dokument over nutriënten
- MNZ/97/10/11E DIFF dokument over prioritaire gevaarlijke stoffen

November 1997

- MNZ/97/11/01-NF Ontwerp agenda
- MNZ/97/10/12-NF Verslag van de vorige MNZ vergadering (6.10.97)
- MNZ/97/11/04N Verslag van TT Nut (27.10.97)
- MNZ/97/11/05F Verslag van de Belgische delegatie op de CONSSO vergadering
- MNZ/97/11/06N+add Verslag van de Belgische delegatie bij DIFF
- MNZ/97/11/07E Voorstel Aanbeveling OSPAR-NUT
- MNZ/97/11/08E HOD : agenda
- MNZ/97/11/09E POINT: agenda + uitnodiging
- MNZ/97/11/10NF ICL : agenda
- MNZ/97/11/02-E Ratificatie van ,OSPAR – stand van zaken
- MNZ/97/11/03N Verslag van de werkgroep "Risicoreductie" van 10.10.97

December 1997

- MNZ/97/11/11-NF Verslag van de vergadering van 3.11.97
- MNZ/97/12/01-NF Ontwerp van dagorde
- MNZ/97/12/02-E Proposal for a Council Decision on the Conclusion of the Convention for the Protection of the North East Atlantic (negotiating mandate)
- MNZ/97/12/08-N Verslag van de NUT vergadering (Londen, 4-7/11/97)
- MNZ/97/12/10-F Verslag van de HOD vergadering (Londen, 12-13/11/97)
- MNZ/97/12/06-F Verslag van de INDSEC/BAT vergadering van 7 November 1997
- MNZ/97/12/07-E Summary Record of DIFF (Oslo, 20-24/10/97)
- MNZ/97/12/09-E Summary Record of NUT (Londen, 4-7/11/97)
- MNZ/97/12/11-F Commentaires de la Région de Bruxelles-Capitale concernant la décision de l'ICL du 23.05.96 concernant les émissions de dioxines en RBC (avec Annexe : Emissions atmosphériques générées par les incinérateurs de déchets)

Februari 1998

- MNZ/97/12/13NF Verslag van de vorige vergadering (8.12.97)
- MNZ/98/02/01N Ontwerp van agenda
- MNZ/98/02/06N Opvolging NUT '97
- MNZ/98/02/07N Opvolging DIFF '97
- MNZ/98/02/08F Verslag van de INDSEC/BAT vergadering van 10.12.97
- MNZ/98/02/09E Summary Record HOD november '97
- MNZ/98/02/10F Verslag van de Belgische delegatie aan de POINT vergadering
- MNZ/98/02/11N Voorstel van MNZ data
- MNZ/98/02/12N Ontwerp kaderrichtlijn water - aspecten marien milieu
- MNZ/98/02/13E OSPAR background/reference concentrations
- MNZ/98/02/04N Landbouwpesticiden als een indicator voor duurzame ontwikkeling. Testcase uitgevoerd door het TTPesticiden.
- MNZ/98/02/05N Opvolging van de ICL Beslissing inzake de Nitratenrichtlijn van 25.11.97.
- MNZ/98/02/08add1N Actiepunten POINT '97
- MNZ/98/02/14F Verslag van de Belgische delegatie aan de HARP workshop
- MNZ/98/02/12add1N Verslag permanente vertegenwoordiging
- MNZ/98/02/15E Uitnodiging POP's workshop
- MNZ/98/02/16F Verslag van de INDSEC/BAT vergadering van 14.01.98
- MNZ/98/02/17E Summary record POINT '97
- MNZ/98/02/02NF Verslagen ICL maart en november '97
- MNZ/98/02/03N Opvolging van de ICL Beslissing inzake pesticiden van juni '96

Maart 1998

- MNZ/98/03/01-N Ontwerp van agenda
- MNZ/98/02/02-NF Verslagen van de ICL van 25.03.97 en 25.11.97
- MNZ/98/02/03-N Opvolging ICL Beslissing van 4.06.1996 (stand van zaken op 16.03.98)
- MNZ/98/03/02-N Opvolging NUT '97 (cfr. Summary Record NUT 97/13/1) - werkschema (2e versie)
- MNZ/98/03/03-N Opvolging DIFF '97 (cfr. Summary Record DIFF 97/19/1)
- MNZ/98/03/04-F Verslag van de vergadering INDSEC/BAT van 20.02.98
- MNZ/98/03/05-E Uitnodiging en draft agenda van de vergadering van PRAM (Reykjavik, 30.03-3.04.98)
- MNZ/98/03/06-F CCIM document inzake voorbereiding EU Leefmilieuraaden (objet : Décision CCPIE/110 du 27.01.98)
- MNZ/98/03/09-E Revised draft OSPAR strategy with regard to hazardous substances (HOD(1) 98/4/2-E)
- MNZ/98/03/10-E Proposal for a Council Directive establishing a framework for Community action in the field of water policy
- MNZ/98/03/11-E PARCOM Recommendation 97/2 on Measures to be taken to limit emissions of heavy metals and persistent organic pollutants due to large combustion plants (≥ 50 MWth)
- MNZ/98/02/18-NF Verslag van de 66ste vergadering van 9.02.98

April 1998

- MNZ/98/03/12-NF Verslag van de 67ste vergadering van 16.03.98
- MNZ/98/04/01-NF Ontwerp van agenda
- MNZ/98/04/04-NF Verslag van de Belgische delegatie van PRAM 98 (Reykjavik, 30.03-3.04.98)
- MNZ/98/04/06-F Inventaris van dioxine-emissies in het Brussels hoofdstedelijk gewest
- MNZ/98/04/07-E Letter of OSPAR of 30.04.98 to Belgium as lead country for "mineral surplus" within NUT
- MNZ/98/04/02-N Verslag van de vergadering van het TT Nut van 7.05.98
- MNZ/98/04/05-F Verslag van de Belgische delegatie van HOD (Londen, 11-13.05.98)
- MNZ/98/04/08-E Draft OSPAR Strategy with regard to hazardous substances (HOD(3) 98/8/1)
- MNZ/98/04/09-E Draft OSPAR Strategy to combat eutrophication (HOD(3) 98/5/1)

- MNZ/98/04/10-E Draft OSPAR Strategy with regard to radioactive substances (HOD(3) 98/3/1)
- MNZ/98/04/11-E Draft OSPAR Strategy on the protection and conservation of the ecosystems and biological diversity of the maritime area (HOD(3) 98/4/1)
- MNZ/98/04/12-E Draft Annex V and Appendix 3 on the protection and conservation of the ecosystems and biological diversity of the maritime area (HOD(3) 98/7/1)
- MNZ/98/04/13-E Draft OSPAR Decision on the disposal of disused offshore installations (HOD(3) 98/2/1)

Mei 1998

- MNZ/98/04/14-NF Verslag van de 68ste vergadering van 18.05..98
- MNZ/98/05/01-NF Ontwerp van agenda
- MNZ/98/05/04-E OSPAR Decision 98/3 on the disposal of disused offshore installations (MMC 98/5/1)
- MNZ/98/05/05-E OSPAR Strategy with regard to hazardous substances (MMC 98/6/1)
- MNZ/98/05/06-E OSPAR Strategy with regard to radioactive substances (MMC 98/6/2)
- MNZ/98/05/07-E OSPAR Strategy to combat eutrophication (MMC 98/6/3)
- MNZ/98/05/08-E OSPAR Strategy on the protection and conservation of the ecosystems and biological diversity of the maritime area (MMC 98/6/4)
- MNZ/98/05/02-NF Verslag van de Belgische delegatie op de vergadering van HOD van de Commissie OSPAR (Londen, 8-10 juni 1998)

September 1998

- MNZ/98/05/09-NF Verslag van de 69ste vergadering van 15/06/98
- MNZ/98/09/01-N Ontwerp van agenda
- MNZ/98/09/03-F Verslag van de vergadering INDSEC/BAT van 26/06/98
- MNZ/98/09/04-N Verslag van de vergadering "PCB" van 14/08/98
- MNZ/98/09/05-F Verslag van de Belgische afvaardiging op OSPARCOM+MMC (Sintra, 20-24/07/98)
- MNZ/98/09/06-E Uitnodiging en agenda voor DYNAMEC (Berlin, 14-16/09/98)
- MNZ/98/09/07-E Uitnodiging voor de Workshop HARP-HAZ (Helsinki, 06-09/10/98)
- MNZ/98/09/13-N Uitnodiging voor een Workshop "Endocriene Disruptoren" (Den Haag, 27-28/10/98)
- MNZ/98/09/14-E Juninummer '98 van de North Sea Monitor
- MNZ/98/09/15-E Presentatie van de Task Force Duurzame Ontwikkeling
- MNZ/98/09/02-N Verslag van de vergadering TT NUT van 29/06/98
- MNZ/98/09/16-EF Verslag OSPARCOM-MMC (Sintra, 20-24/07/98)
- MNZ/98/09/06 add1-E Werkdocumenten voor DYNAMEC
- MNZ/98/09/10-N Elementen voor het beantwoorden van de OCDE/EUROSTAT vragenlijst
- MNZ/98/09/18-E DIFF (Helsinki, 06-09/10/98) Agenda en documenten
- MNZ/98/09/19-NF Data voor de volgende vergaderingen SG "Noordzee en Oceanen"
- MNZ/98/09/20-E Ontwerp van DG III over PCB, Cadmium en Tin
- MNZ/98/09/21-E NEUT (98) (Oslo, 26-30/10/98) Uitnodiging en agenda
- MNZ/98/09/23-N Elementen voor het beantwoorden van de OCDE/EUROSTAT vragenlijst
- MNZ/98/09/24-E Informatie om vrij toegang te krijgen tot de OSPAR web-site

Oktober 1998

- MNZ/98/10/01-FN Ontwerp van agenda
- MNZ/98/09/22-FN Verslag van de 70ste vergadering van 07/09/98
- MNZ/98/09/23-FE Elementen voor het beantwoorden van de OESO/Eurostat vragenlijst
- MNZ/98/09/24-E Informatie om toegang te krijgen tot de OSPAR web-site
- MNZ/98/10/02-F Verslag van de vergadering TT Nut van 18/09/98
- MNZ/98/10/07-F Verslag van HARP-HAZ (Oslo, 21-24/09/98) – BMM
- MNZ/98/10/03-F Verslag van de vergadering INDSEC/BAT van 04/09/98
- MNZ/98/10/04-F Verslag van de vergadering INDSEC/BAT van 01/10/98
- MNZ/98/10/06-N Verslag van DYNAMEC (Berlijn, 14-16/09/98) – VMM

MNZ/98/10/06-Add1-F Verslag van DYNAMEC (Berlijn, 14-16/09/98) - DGRNE
 MNZ/98/10/07-Add1-N Verslag van HARP-HAZ (Oslo, 21-24/09/98) – VMM
 MNZ/98/10/08-E Uitnodiging voor de vergadering CONSSO (Oslo, 19-20/11/98)
 MNZ/98/10/10-E Voorstel van Duitsland betreffende de PARCOM Beslissing 95/1
 MNZ/98/10/12-E Summary Record van de vergadering DYNAMEC (Berlijn, 14-16/09/98)

November 1998

MNZ/98/11/01 FNOntwerp van agenda
 MNZ/98/10/11 FNVerslag van de 70ste vergadering van 07/09/98
 MNZ/98/11/03 F Verslag van de Belgische delegatie op OSPAR-DIFF (1998)
 MNZ/98/11/05 F Verslag van de vergadering "Environment and Development Experts on Oceans" (CSD) van 21 oktober 1998
 MNZ/98/11/06 E Vragenlijst CSD VII – Gedeeltelijke draft van 23/10/98
 MNZ/98/11/07 E EIONET vragenlijst "Reporting under Marine conventions"
 MNZ/98/11/11 E Uitnodiging en agenda voor de OSPAR-POINT vergadering (Kopenhagen, 30/11-04/12/98)
 MNZ/98/11/03 Add 1-F Acties als gevolg van DIFF 1998
 MNZ/98/11/02-F Verslag van de TT Nut vergadering van 15 oktober 1998
 MNZ/98/11/12-NF Verslag van de 72ste vergadering van 12/10/98
 MNZ/98/11/03 Add 2-N Verslag van de DIFF vergadering door C. Plasman (DIFF Voorzitster)
 MNZ/98/11/09 F Verslag van de Vergadering van de SG Productbeleid van 22/09/98
 MNZ/98/11/04 F Verslag van de OSPAR-NEUT Voorzitster (Oslo, 26-30/10/98)

December 1998

MNZ/98/12/01 FNOntwerp van agenda
 MNZ/98/11/12 FNVerslag van de 72ste vergadering van 9 november 1998
 MNZ/98/12/05 F Verslag HOD
 MNZ/98/12/06 F Verslag CONSSO
 MNZ/98/12/08 E Uitnodiging voor HARP-HAZ
 MNZ/98/12/09 E Uitnodiging voor HARP
 MNZ/98/12/04 FNUittreksel uit de argumentering van de Europese Commissie met betrekking tot de niet-toepassing door België van Richtlijn 91/676 (Nitraten)
 MNZ/98/12/11 F Verslag van de INDSEC/BAT vergadering van 10 november 1998
 MNZ/98/12/03FNVerslag van de vergadering TT Pest van 09/11/98
 MNZ/98/12/09 Add 1 Aanvulling op de uitnodiging voor HARP
 MNZ/98/12/08 Add 1 Aanvulling op de uitnodiging voor HARP-HAZ
 MNZ/98/12/02 F Verslag van de vergadering TT Nut van 04/12/98
 MNZ/98/12/12 NFVerslag van de 73ste vergadering van 07/12/98
 MNZ/98/12/10 E List of actions arising from NUT

BIJLAGE V AFKORTINGENLIJST

ASMO	Assessment and Monitoring
BARCOM	Vergadering van de Partijen van het Verdrag van Barcelona
BAT	Best Available Technology
BREF	Bat Reference Document
CCPIE	Coördinatiecomité voor het Internationaal Milieubeleid
DIFF	Werkgroep over diffuse verontreinigingsbronnen
DYNAMEC	Werkgroep ad hoc voor het selecteren en volgens prioriteit rangschikken van gevaarlijke stoffen
EU	Europese Unie
EUCOM	Europese Commissie
EUROSTAT	Europees Agentschap voor Statistiek
HARP	Harmonized Quantification and Reporting Procedures for Nutrients
HARP-HAZ	Harmonized Quantification and Reporting Procedures for Hazardous Substances
HELCOM	Commissie van Helsinki
IEF	IPPC BAT Exchange Forum
IFCS	Intergovernmental Forum on Chemical Safety
ICL	Interministeriële Conferentie Leefmilieu
IMM	Intermediate Ministerial Meeting
JAMP	Joint Assessment and Monitoring PrograMevr.
LRTAP	Convention on Long Range Transboundary Air Pollution
MNZ	Commission technique mer du Nord
NSC	North Sea Conference (Noordzeeconferentie)
NEUT	Werkgroep over nutriënten en eutrofiëring
NUT	Werkgroep over nutriënten
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
OSPAR	Verdrag voor de Bescherming van het Noordoostelijke Deel van de Atlantische Oceaan
OSPARCOM	OSPAR-Commissie
PARCOM	Commissie van Parijs
PCB	Polychloorbifenylen
PCT	Polychloortrifenylen
POINT	Werkgroep voor puntbronnen van verontreiniging
POP's	Persistente Organische Polluenten
PRAM	Programs and Measures
QSR	Quality Status Report
SG	Stuurgroep
TT Pest	Task Team Pesticiden
TT Nut	Task Team Nutriënten
TWG	Technical Working Group
BMM	Beheerseenheid voor het Mathematisch Model van de Noordzee
UN-CSD	Commissie voor Duurzame ontwikkeling van de Verenigde Naties
UN-ECE	Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties
UNEP	Programma van de Verenigde Naties voor het Leefmilieu

